

AVIZUL Comisiei

de audiere publică a rapoartelor finale privind implementarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic finalizate în anul 2020, formată prin Hotărârea nr. 10 a Prezidiului AȘM din data de 2 februarie 2021 de comun acord cu Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare asupra raportului final pe proiectul de inovare și transfer tehnologic 19.80015.5007.239T „Implementarea mașinii de ambalare în atmosferă modificată în condiționarea brânzei în saramură din lapte de oaie”, director de proiect dr. Liliana POPESCU, Major-Auto SRL

Comisia de audiere a rapoartelor finale privind implementarea proiectelor de transfer tehnologic a fost formată în temeiul art. 61 lit. h) din Codul cu privire la Știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259 din 15.07.2004 (republicat), subpunct. 20 al punctului 7 al Statutului Academiei de Științe a Moldovei aprobat prin Hotărârea Adunării Generale nr. I/2 din 24 ianuarie 2019 și al punctului 13 al *Instrucțiunii privind raportarea finală a implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării*, aprobată de ANCD prin ordinul nr. 105 din 7 decembrie 2020 și în baza Fișei de evaluare elaborate și aprobate de ANCD.

Ca urmare a audierilor publice privind implementarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic desfășurate în data de 19 februarie 2021 în format online (disponibil la link-ul <https://www.youtube.com/watch?v=4kQGM9LpGRo>), experții și-au expus opiniile.

Avizul Comisiei este perfectat în baza avizelor experților în domeniu tehnologic, științific și economic.

Pe domeniul științifico-tehnologic:

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul proiectului executat a fost realizat, prin procurarea, instalarea și darea în exploatare a mașinei de ambalat brânză saramurată în atmosferă modificată. Totodată, în raport nu se prezintă dovezi ce țin de executarea obiectivului 5 – stabilirea datei limite de consum.

2. Funcționalitatea tehnologiei/serviciului/produsului obținut în cadrul proiectului

Conform rezultatelor prezentate, este concludent că tehnologia perfecționată este una funcțională și poate fi promovată pentru implementare/extensiune.

3. Infrastructura disponibilă pentru continuarea proiectului și funcționalitatea acesteia

Proiectul are la bază o infrastructură proprie a companiei de producere a brânzei, precum și o colaborare cu Laboratorul specializat în cercetare pe domeniul respectiv al UTM. O întrebare la capitolul continuarea proiectului este – asigurarea cu materie primă de calitate (lapte de oaie și de capră), fapt despre care nu este indicat. În lipsa materiei prime necesare, costul echipamentului procurat va avea o durată foarte mare de recuperare economică.

4. Diseminarea rezultatelor obținute (acțiuni de diseminare întreprinse)

Diseminarea s-a realizat conform acțiunilor planificate în proiect.

5. Colaborarea între organizația executor și organizația partener/alte organizații (specificul și continuarea colaborării)

Organizația executor are o colaborare vastă și suficientă pentru continuarea dezvoltării tehnologiei implementate și promovarea acesteia prin acțiuni de extensiune.

6. Comercializarea și/sau utilizarea rezultatelor obținute în cadrul proiectului la moment și în viitorul apropiat

Rezultatele proiectului sunt unele specifice domeniului vizat și țin de un volum mare de investiții pentru procurarea utilajului necesar dotării unui atelier/mini fabrică de producere și ambalare a brânzei. Din acest considerent tirajarea rezultatelor proiectului nu va cuprinde un cerc larg de utilizatori finali.

Concluzii

Proiectul realizat este unul de succes pentru domeniul vizat de activitate, dacă se ține cont de specificul existent în producerea tradițională a brânzei saramurate din laptele de oaie sau amestec de lapte oaie/capra, mai cu seamă ca fiind executat în condițiile de pandemie provocate de COVID-19 (importul de utilaj, montarea, ajustarea). Din cele prezentate în raport (devizul de cheltuieli) se deduce că proiectul este realizat fără cofinanțare din partea agentului economie beneficiar, ori aceasta nu mai este nevoie (???). Fiind creat un precedent inedit. Fapt ce poate ajunge în vizorul CONSILIULUI CONCURENTEI.

Proiectul este apreciat cu calificativul acordat **Bine**.

Pe domeniul economic:

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect cu cele obținute după implementarea proiectului.

În cadrul implementării proiectului a fost atins scopul, realizate obiectivele și rezultatele declarate în propunerea de proiect. Aceasta a contribuit la ameliorarea tehnologiei de producere a brânzei în saramură din lapte de oaie cu utilizarea ambalării în atmosferă modificată. Grație proiectului a fost posibil de a achiziționa și implementa mașina de ambalare în atmosferă modificată, precum și a moderniza procesul de formare și deshidratare a brânzei prin introducerea modulului de formare și deshidratare a brânzei. Însă nu s-a reușit să se breveteze procedeul de ambalare a brânzeturilor în saramură și să se disemineze rezultatele în proporție mai mare, informând alte companii din domeniul respectiv.

2. Funcționalitatea tehnologiei/serviciului/produsului obținut în cadrul proiectului

Implementarea mașinii de ambalare în atmosferă modificată a condus la creșterea eficientizării producției, prin creșterea productivității procesului de ambalare, prin prelungirea duratei de valabilitate a brânzei în saramură sub aspect microbiologic și senzorial, concomitent cu creșterea competitivității brânzei ambalate.

3. Infrastructura disponibilă pentru continuarea proiectului și funcționalitatea acesteia

Utilajele procurate din proiect asigură funcționalitate înaltă a secției de producere a brânzeturilor în saramură, calitate înaltă a produsului finit, iar brânza obținută este condiționată într-un ambalaj atractiv, care îi asigură și o protecție înaltă la depozitare.

4. Diseminarea rezultatelor obținute (acțiuni de diseminare întreprinse)

Rezultatele obținute în urma implementării proiectului au fost diseminate doar în cadrul unei conferințe științifico-practice. Astfel, este greu de a verifica care este abaterea de la plan.

5. Colaborarea între organizația executor și organizația partener/alte organizații (specificul și continuarea colaborării)

Compania Major-Auto SRL colaborează cu Incubatorul de Inovare "InnoCenter" și cu Universitatea Tehnică a Moldovei în vederea ameliorării calității brânzei în saramură, diversificării sortimentului de produse lactate, lansarea de produse lactate inovative pe piața Republicii Moldova.

6. Comercializarea și/sau utilizarea rezultatelor obținute în cadrul proiectului la moment și în viitorul apropiat

Prin proiect s-a reușit achiziționarea și montarea liniei de ambalare a brânzei în saramură precum și modernizarea totală a procesului de prelucrare a coagulului. Ca rezultat, compania a beneficiat de o sporire a productivității procesului de ambalare a brânzei, prelungirea duratei de valabilitate a brânzei, fără a modifica însă caracteristicile chimice sau fizice ale produsului. Totodată merită de menționat că nu este clar cum "Rezultatele cercetării vor putea fi aplicate în diverse sfere ale științei, educației și activității de producere în cadrul întreprinderilor din domeniul procesării laptelui". De asemenea, nu este clar cum potențialii beneficiari enumerați (operatorii din domeniul procesării laptelui de oaie, cercetătorii științifici) vor beneficia de acest echipament care este plasat la Compania Major-Auto SRL.

Concluzii

Proiectul a permis unei companii autohtone Major-Auto SRL de a fabrica produse, care pot concura cu cele de import, modernizând tehnologiile de fabricare și procesele de organizare. Efectul economic s-a obținut ca rezultat al creșterii volumului vânzărilor de brânzeturi, din majorarea termenului de valabilitate a brânzei și minimalizarea pierderilor în procesul de depozitare a brânzei. Totodată, sunt scăpări la compartimentul "planificare", recomand pe viitor să fie efectuată planificarea acțiunilor, obiectivelor utilizând indicatori măsurabili (d.e: numărul de manifestări organizate, nr. de manifestări unde se va participa, nr. de rapoarte, comunicări, nr. de produse și livrabile, nr. de contracte semnate, etc.), de stipulat mai detaliat modul de colaborare dintre parteneri, de prezentat și calculele indicatorilor menționați. Ar fi oportun, ca compania să disemineze mai intens noile tehnologii de fabricare a produsului, participând la mai multe expoziții naționale, sau publicând mai multe publicații în literatura de specialitate. Proiectul este apreciat cu calificativul acordat **Bine**.

Președintele Comisiei

dr. hab. Liliana Condraticova

Secretarul Comisiei

dr. Ghenadie Sîrbu